

GÖTA TRÄGÅRDH (1904-84)

Göta Trägårdh är något av en urmoder för svensk mode- och textildesign. Hon arbetade som formgivare, modetecknare, stylist och kostymör samtidigt som hon lärde upp nya formgivare i sin, och vännen Anders Beckmans, gemensamma skola. Ett stort antal av Sveriges textil- och modeelit har haft Göta Trägårdh som teckningslärare eller samordnande uppdragsgivare.

Göta Trägårdh var mångsysslare med värv från flera olika håll. Bland annat ritade hon teaterkostymer och dekorer till musikal- och teaterföreställningar med Gösta Ekman och Mauritz Stiller. På Stockholmsutställningen 1930 fick hon i uppdrag av Gunnar Asplund att rita personalens klädsel. Dessutom startade hon Beckmans reklam- och modeskola där hon också arbetade som huvudlärare. Några år senare fick hon arbete som konsult på Gävle ångväveri med att ta fram svenskt formgivna textilier, vilket var ovanligt för tiden. 50- och 60-talen blev sedan Göta Trägårdhs mest framgångsrika era. Hon var stilbildande modetecknare i Svenska Dagbladet och Bonniers Månadstidning där hennes teckningar var stilistiskt renodlade, med få, men väl illustrerande pennstreck. Arbetet som huvudlärare på Beckmans rullade vidare, hon fortsatte sitt arbete med teaterkostymer och blev också konstnärlig ledare för Stockholms bomullsspinneri, Stobo. På den senare firman tog hon fram framgångsrika kollektioner i samarbete med kända konstnärer och unga talanger från den egna skolan Beckmans. Hennes assistent och kollega under många år var en av Tiogruppens grundare, Inez Svensson.

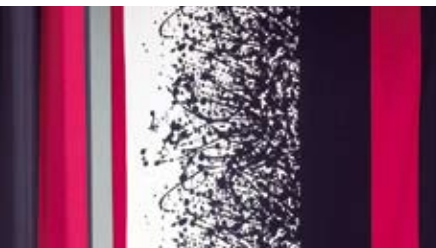
Göta Trägårdhs egen textila formgivning följer samma spår som hennes modeteckningar. Ofta består mönstren av tunna pennstreck som tillsammans med färgfält bildar ytor och mönsterbilder. Bland hennes mest kända mönster finns till exempel Rapid, Television och Monolog. Det senare mönstret är klart inspirerat av 70-talets op-konst, något som visade på att Göta Trägårdh levde i, och inspirerades av, samtiden. Hon var produktiv med mönsterformgivning för bland annat Borås wäveri ända fram till sin bortgång vid nära 80 års ålder.

Göta Trägårdhs mode- och reklamteckningar blev stilbildande för de efterkommande generationerna tecknare som utbildade sig på Beckmans reklam- och modeskola. Med få, men väl placerade streck kunde hon få fram minsta veck och snitt.

GÖTA TRÄGÅRDH

- urmoder för svensk mode- och textildesign

På 60- och 70-talen inspirerades Göta Trägårdh av den amerikanska op- och popkonsten. Tyget Cosmos är ett bra prov på detta. I år relanseras tyget som en av nyheterna hos Borås wäveri.

Sista mönstret gjordes för Borås wäveri 1983, ett år innan hon dog. Mönstret Rapid tillverkas nu återigen av samma firma.

Karaktäristiskt för Göta Trägårdhs formgivning var de tunna pennstrecken som i sin mångfald bildade mönster och ytor. Flera textilier inspirerades av japansk stramhet och tyget ovan fick namnet Japan. Skissen gjordes för Stobo 1954. Nytryck från 1983 av Borås wäveri.

I mönstret Television från 1955 tolkade Göta Trägårdh den nya tekniken på ett expressivt sätt. Stobo tryckte tyget.

BECKMANS STARTADE I PARIS

Över några glas champagne, på en nattklubb i Paris 1937, bestämde reklammanen och utställningsdesignern Anders Beckman och textilformgivaren och modeillustratören Göta Trägårdh att de skulle starta en reklam- och modeskola i Sverige. Tiden var mogen för en plats som utbildade

skapare inom de snabbt växande reklam- och modebranscherna. Det skulle vara en liten, icke-akademisk skola där lärarna skulle ha en nära relation med både elever och sin egen kommersiella verksamhet utanför skolan. Dessutom insåg de båda, att de genom skolan kunde slussa ut unga talanger till sina egna och kollegors kreativa kontor.

Anders Beckman hade blivit känd reklamman med stjärnstatus genom sitt arbete med världsutställningen i New York 1939. När Beckman och Trägårdh sedan annonserade efter elever till sin nystartade skola blev genvägen överväldigande.

Läroplanen arbetades fram med tiden och arbetsmetoderna skulle efterlikna Anders Beckmans egen livsstil med långa arbetsdagar i högt tempo och snabba deadlines. Undervisningen utgick från praktiska övningar där eleverna fick lära sig av egna misstag. Samtidigt gavs utrymme för ryktbara fester och utställningar. Mycket av det undervisningssätt som grundlades från början existerar fortfarande, mer än 70 år senare.

På 1990-talet fick Beckmans en tredje linje, Form, på initiativ av formgivaren Jonas Bohlin. År 2002 fick skolan högskolestatus.

CHECKLISTA för Göta Trägårdhs formgivning:

- Stilistiska modeteckningar med få penseldrag.
- Textilmönster med smala streck som bildar fält eller mönsterbilder.
- Favoritfärg: chockrosa, vilken ibland användes i hennes textila mönster.
- Textiltryck i svartvitt, med influenser från op-konst och stänkmålning.

LÄS

ANDERS BECKMANS SKOLA 1939-1989

(Sellin & Blomquist förlag) innehåller ett porträtt av Göta Trägårdh författat av textilformgivaren Inez Svensson

som var hennes assistent och kollega under många år.

Hon skrev även nekrologen i **FORM 1985:1**.

I **SVENSKA TEXTILIER 1890-1990** (Signum, 1994) nämns

Göta Trägårdh på flera ställen i egenskap av både formgivare och lärare för kommande generationer textilformgivare.

CATWALK SVENSK MODETECKNING

(Arvinus förlag/Form förlag, 2003) är en annan källa med kortporträtt.

